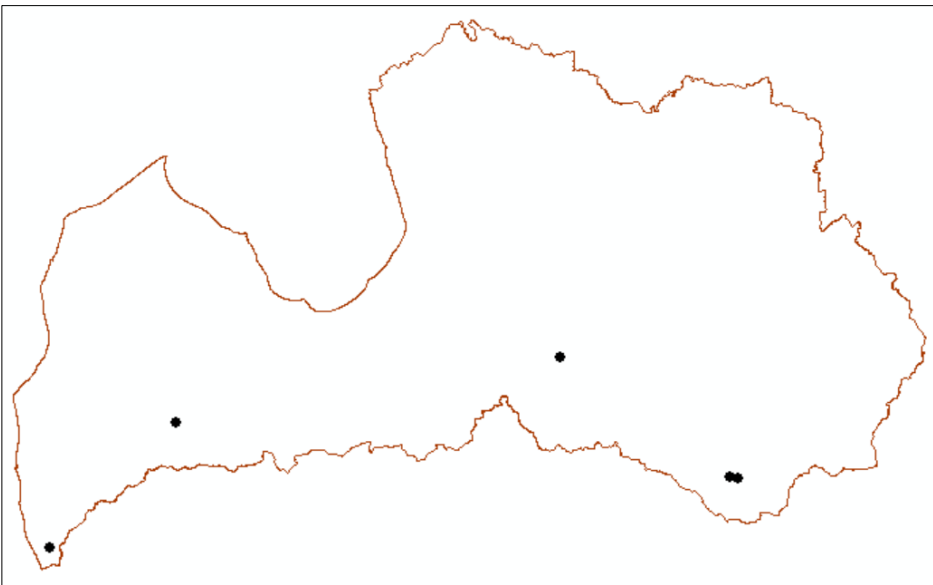

Piezīmes un atsaucis valsts līmeņa sugu aizsardzības mērķu (FRV) noteikšanai: datu izvēle un eksperta pieņēmumi

Sugas kods	1327																				
Sugas nosaukums	<i>Eptesicus serotinus</i>																				
Eksperts	V. Pilāts																				
Darbs pabeigts	26.09.2023.																				
Vispārējās piezīmes	<p>Platspārnu sikspārnis <i>Eptesicus serotinus</i> ir Latvijā ļoti reta suga, kas šeit atrodas uz sugas areāla Z robežas. Latvijā zināmas tikai 5 sugas novērojumu vietas (neskaitot Papes Ornitoloģisko pētījumu centru) valsts D daļā (1. attēls).</p> <div></div> <p>1. attēls. Platspārnu sikspārņa konstatēšanas vietas Latvijā (datu avots: DDPS “Ozols”).</p> <p>Latvijā platspārnu sikspārnis pirmo reizi reģistrēts 1989. gadā, noķerot vienu īpatni Papes Ornitoloģisko pētījumu centra putnu murdā (Pētersons, Vintulis 1998). Sikspārņu ķeršana Papes murdā uzsākta 1985. gadā (Pētersons 2004). Kā norādīts BD 17. panta ziņojumā par 2013.–2018. gada periodu, suga, iespējams, izplatās Z virzienā. Līdz ar to pieaug sikspārņu skaits, kas uzturas areāla pašā Z daļā. Uz to norāda migrējošo sikspārņu monitoringa dati (1. tabula). Šis process tiek saistīts ar klimata pārmaiņām (Pētersons et al. 2021). Nav zināms, kur ziemo Latvijā novērotie un noķertie platspārnu sikspārņi. Citās areāla daļās šī suga tiek uzskatīta par nometnieku (https://www.eurobats.org).</p> <p>1. tabula. Papes murdā noķerto platspārnu sikspārņu skaits 2014.–2022. gadā (Pētersons, Vintulis 2022).</p> <table><tr><td>gads</td><td>2014</td><td>2015</td><td>2016</td><td>2017</td><td>2018</td><td>2019</td><td>2020</td><td>2021</td><td>2022</td></tr><tr><td>skaits</td><td>2</td><td>1</td><td>1</td><td>3</td><td>8</td><td>7</td><td>2</td><td>0</td><td>6</td></tr></table> <p>Lietuvā platspārnu sikspārnis atrasts samērā bieži: 1990.–2000. gada periodā zināmas 57 vietas, pēc 2007. gada – 110 vietas, kas atrodos galvenokārt valsts viduszonā (Balčiauskas 2021).</p>	gads	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	skaits	2	1	1	3	8	7	2	0	6
gads	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022												
skaits	2	1	1	3	8	7	2	0	6												

Zviedrijā pirmais platspārnu sikspārņa atradums reģistrēts 1982. gadā Skones lēnē (<https://artfakta.se>). Atbilstoši Zviedrijas BD 17. panta ziņojumam par 2013.–2018. gada periodu pieaugoša tendence ir gan sugas areālam, gan populācijai valstī.

Arī Dānijā novērota platspārnu sikspārņa invāzija valstī kopš 1980. gada. Platspārnu sikspārnis šobrīd ir ar ultraskaņas detektoriem Dānijā visbiežāk reģistrētā sikspārņu suga, kas, iespējams, nozīmē, ka tas ir viens no visizplatītākajiem sikspārņiem valstī (<https://www.naturhistoriskmuseum.dk>).

Nosakot valsts līmeņa sugas aizsardzības mērķus attiecībā uz populācijas lielumu un areālu, pamatā ņemti vērā dati, kas norādīti BD 17. panta ziņojumos.

Izmantojot izvēlētās vērtības, kas aprakstītas zemāk, FRP atbilst **224** indivīdiem (2. attēls).

Eptesicus serotinus

	REF (vēsture)	HDV (2004)	CV (2019)	FRV
Min	10	100	100	223.6068
Max	50	500	500	223.6068

REF (vēsture) HDV (2004) CV (2019) FRV

— Min - - - Max

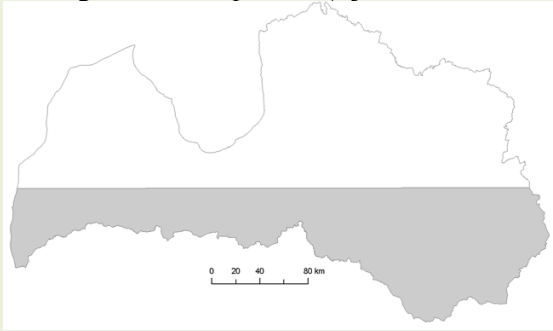
2. attēls. Aprēķinu kopsavilkums.

Tā kā pastāv iespējamība, ka Latvijā notiek skaita un izplatības apgabala pieaugums, pēc papildu pētījumu veikšanas FRV ir jāpārskata.

Piezīmes un pieņēmumi tabulu aizpildīšanā/izmantošanā

	Lauks	Komentāri, pieņēmumi
	Dati_FRP	
REF	Date	1993 Suga pirmo reizi reģistrēta 1989.gadā. Nav zināms, vai tas bijis nejaušs ieklejojuša īpatņa novērojums, vai suga jau pastāvīgi uzturējusies Latvijā. Pieņemts, ka 1990. gadu sākumā Latvijā uzturējušies daži desmiti platspārnu sikspārņu.
	Popunit	i (indivīds)
	Min	10
	Max	50
HDV	Popunit	indiv.
	Quality & Date	P (2006)

	Lauks	Komentāri, pieņēmumi
		Vāja kvalitāte, datēts ar 2006. gadu. Izmantoti 2007. gada BD 17. panta ziņojuma dati.
	Min	100
	Max	500
	Trend period	1993–2006
	Trend	X (tendence nezināma)
	Mag_min	na
	Mag_max	na
	Habitat period	P (2006) Vāja kvalitāte, datēts ar 2006. gadu (2007. gada BD 17. panta ziņojuma dati).
	Trend	X (tendence nezināma)
	Popunit_final	i (indivīds)
	Min_final	100
	Max_final	500
	Trend 1993-2006	I (pieaugoša tendence) Pieņemts, ka sugas areāla pavisināšanās uz Z attiecas arī uz Latviju.
CV	Date	2013–2018 2019. gada BD 17. panta ziņojuma dati.
	Popunit	grids 1x1 (1 x 1 km kvadrāts)
	Min	na
	Max	na
	Value	3
	Type	minimum
	Popunit_alt	na
	Min_alt	na
	Max_alt	na
	Value_alt	na
	Type_alt	na
	Method	estimateExpert Eksperta viedoklis, kas balstās uz ļoti ierobežotiem datiem.
	Trend period	2007–2018
	Trend	Unk (tendence nezināma)
	Mag_min	na
	Mag_max	na
	Method	estimateExpert Eksperta viedoklis, kas balstās uz ļoti ierobežotiem datiem.
	Habitat period	2007–2018
	Trend	Unk (tendence nezināma)
	Method	absentData (nav datu)
	Popunit_final	i (indivīds)
	Min_final	100
	Max_final	500
	Trend 2007-2018	S Izmantoti 2007. gada BD 17. panta ziņojuma dati, jo pieņemts, ka sīkspārņu skaits kopš tā laika nav būtiski mainījies (arī 2013. gada BD 17. panta ziņojumā norādīts tāds pats populācijas lielums).

	Lauks	Komentāri, pieņēmumi
	Dati_FRR	
REF	Area	2600 km ² Suga pirmo reizi reģistrēta 1989.gadā. Nav zināms, vai tas bijis nejaušs novērojums, vai suga jau apdzīvoja (uzturējās) kādu daļu no Latvijas. Pieņemts, ka 1990. gadu sākumā izplatības apgabals bijis apmēram 10 reizes mazāks nekā 2007. gada BD 17. panta ziņojumā norādītais.
	Period	1993
HDV	Area	25889 km ² 2007. gada BD 17. panta ziņojuma dati.
	Quality & period	M (2006) Vidēja kvalitāte; datēts ar 2006. gadu.
	Trend	X (tendence nezināma)
	Magnitude	na
	Area_final	25889 km ²
	Trend 1993-2006	I (pieaugoša tendence) Pieņemts, ka sugas areāla pavirzīšanās uz Z attiecas arī uz Latviju.
CV	Area	30 2019. gada BD 17. panta ziņojuma sagatavošanā izmantota cita "range" aprēķina metode/pieceja.
	Period	2007–2018
	Trend	Unk (tendence nezināma)
	Trend_method	absentData (nav datu)
	Area_final	25889 km ² Izmantoti 2007. gada BD 17. panta ziņojuma dati, jo pieņemts, ka izplatības apgabals tā pat kā sikspārņu skaits kopš tā laika nav būtiski mainījies.
	Trend 2007-2018	S Tendence stabila (būtiski nemainās).
	Lēmumi_FRP	
	Variants (8. attēls)	3. variants.
	1. Klimata izmaiņas	1 (jā) Iespējams, ka platspārņu sikspārņu skaita pieaugums areāla Z daļā saistīts ar klimata izmaiņām (skatīt, piem., Zagorodniuk 2019).
	2. LV populācijas nozīmība	0 (nē) Atbilstoši .BD 17. panta ziņojumam par 2013.–2018.gada periodu Latvijas platspārņu sikspārņu populācija veido 0,35 % no sugas kopējās boreālā reģiona populācijas.

	Lauks	Komentāri, pieņēmumi
	3. Populāciju izolācija	0 (nē)
	4. Negatīvie faktori	0 (nē)
	5. Negatīvas tendences	0 (nē)
	Lēmumi_FRR	
	Variants (8. attēls)	3. variants.
	1. Klimata izmaiņas	1 (jā) Iespējams, ka sugas areāla paplašināšanās Z virzienā saistīta ar klimata izmaiņām (piem. Zagorodniuk 2019).
	2. LV populācijas nozīmība	0 (nē) Atbilstoši BD 17. panta ziņojumam par 2013.–2018.gada periodu Latvijas platspārnu sikspārņu populācija veido 0,35 % no sugas kopējās boreālā reģiona populācijas.
	3. Populāciju izolācija	0 (nē)
	4. Negatīvie faktori	0 (nē)
	5. Negatīvas tendences	0 (nē)

Literatūra un informācijas avoti

Auniņš, A., Opermanis O. 2022. Vadlīnijas sistemātiskai sugu un biotopu aizsardzības mērķu noteikšanai. Versija 2.0. Latvijas Universitāte, Dabas aizsardzības pārvalde.
<https://www.daba.gov.lv/lv/media/15968/download>

Balčiauskas, L. 2021: Vēlyvais šikšnys *Vespertilio serotinus* Schreber, 1774 – In: Rašomavičius, V., (ed.). Red Data Book of Lithuania. Animals, plants, fungi. – Vilnius, p. 295.

Pētersons G., Vintulis V., Kaupuža R. 2021. Migrējošo sikspārņu monitorings: atskaite par 2021. gadu. SIA „Dabas eksperti”, Jelgava.

Pētersons G. un Vintulis V. 2022. Migrējošo sikspārņu monitorings: atskaite par 2022. gadu. gadu. SIA “Dabas eksperti”, Jelgava.

Zagorodniuk, I. 2019. Range dynamics in sibling species: facts and reconstructions for the mammal fauna of Eastern Europe. *Theriologia Ukrainica*. 18: 20–39.

<http://doi.org/10.15407/pts2019.18.020>

<https://nature-art17.eionet.europa.eu/article17/species/report/>

https://www.eurobats.org/about_eurobats/protected_bat_species/eptesicus_serotinus

<https://artfakta.se/naturvard/taxon/eptesicus-serotinus-100051>

<https://www.naturhistoriskmuseum.dk/viden/naturlex/pattedyr/sydflagermus>